

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/117/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8211200453
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8211200453.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcu CETELEM SLOVENSKO, s.r.o., so sídlom Panenská 7, Bratislava, IČO: 35 787 783, právne zastúpeného JUDr. Marekom Czompolym, advokátom so sídlom Ventúrska 16, Bratislava, proti žalovanému D. R., trvale bytom E. XXX/X, R., prechodne bytom O. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, 080 05 Prešov, IČO: 42 176 778, právne zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, Nám. SNP 7, Stropkov, o zaplatenie 1.081,32 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 1C/60/2011-126 zo dňa 11.06.2012 jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi neprizáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Bardejov (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Žalovanému a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Žalobcu zaviazal k povinnosti nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného trovy konania vo výške 496,56 Eur predstavujúce trovy právneho zastúpenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet jeho právneho zástupcu.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že predmetom konania bol záväzok žalovaného vyplývajúci zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 15. 05. 2007 uzavretej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom. Žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 6.990,- Sk na financovanie kúpy spotrebného tovaru. Žalovaný sa zaviazal vrátiť spotrebiteľský úver a zaplatiť aj náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo forme 24 mesačných splátok vo výške 390,- Sk. Mal za preukázané, že žalovaný svoj záväzok - úver riadne a včas neplnil a uhradil sumu 272,47 Eur. Predmetom konania bol aj nárok žalobcu, vyplývajúci z toho, že žalobca mal poskytnúť žalovanému platobnú kreditnú kartu s úverovým rámcom 20.000,- Sk. Ďalej mal za preukázané, že došlo k odstúpeniu od úverovej zmluvy žalobcom písomne z dôvodu omeškania so splácaním dlhu. Zo sadzovníka poplatkov žalobcu mal preukázané, že žalobca si účtuje poplatky, napríklad zmluvnú pokutu, poplatok za užívanie kreditnej karty, vstup do vymáhania a podobne.

Na takto zistený skutkový stav prijal právny záver, podľa ktorého účastníci konania uzavreli jedinú zmluvu o úvere, určenú na nákup tovaru. Túto zmluvu považoval za zmluvu spotrebiteľskú, keďže nepochybne žalobca vzhľadom na predmet podnikania vystupoval ako dodávateľ a žalovaný

ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. V rámci dojednávania záväzku, podľa názoru prvostupňového súdu vnútil žalobca žalovanému aj iný úkon než ten, ktorý bol v danom okamihu v sfére jeho záujmu, keďže žalovaný podpísal zmluvu, vrátane aj časti textu, ktorá sa dotýka iného právneho vzťahu. Podľa jeho názoru, ak chcel žalobca uzavrieť so žalovaným nový záväzkový vzťah mal to urobiť osobitnou písomnou zmluvou, ktorá by konkretizovala a individualizovala nový vzťah medzi účastníkmi konania. Prvostupňový súd tak prijal záver, že nedošlo k uzavretiu písomnej úverovej zmluvy aj napriek tomu, že žalobca zaslal žalovanému kreditnú kartu s úverovým rámcom 20.000,- Sk.

Podľa názoru prvostupňového súdu zmluva o revolvingovom úvere č.2 na základe ktorej si žalobca uplatňoval nárok vo výške 1.012,30,- Eur s príslušenstvom je absolútne neplatná a žalobcovi by vzniklo právo domáhať sa od žalovaného vrátenia bezdôvodného obohatenia, toho čo mu poskytol.

Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania zo strany vedľajšieho účastníka považoval právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 448,40 Eur za premlčané, preto žalobu v časti, vrátane uplatneného príslušenstva vo vzťahu k nároku z úverovej zmluvy č. 2 zamietol. Žaloba bola podaná dňa 26. 01. 2011. Mal za to, že žalobca sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel a mal vedomosť o každom výbere finančných prostriedkov žalovaného, navyše žalovanému uplynula aj objektívna premlčacia doba, najneskôr 16. 10. 2010.

Vo vzťahu k nároku na zaplatenie sumy 69,02 Eur, ktorý vyplýva zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 15. 05. 2007 a má predstavovať dlžné mesačné splátky úveru a zmluvnej pokuty, prvostupňový súd prijal názor, že došlo k účinnému odstúpeniu žalobcu od tejto zmluvy. Zásielku adresovanú žalovanému považoval za doručенú dňa 30. 12. 2009, kedy bola zásielka vrátená žalobcovi ako neprevzatá v odbernej lehote. Odstúpenie nadobudlo účinnosť dňa 31.01. 2010, ku dňu účinnosti odstúpenia od zmluvy sa stal splatným celý dlh. Aplikoval ustanovenie Občianskeho zákonníka (§ 48 ods. 2), podľa ktorého sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmlúv zmluvy. Poukázal na to, že ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zachovávajú právo zo zmluvnej pokuty aj iných poplatkov aj napriek odstúpeniu od spotrebiteľskej zmlúv zhoršujú tým postavenie spotrebiteľa, pretože spotrebiteľa zavazujú nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka

Poukázal na ustanovenia § 497, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 3 ods. 1, 2, § 2 písm. b/, § 4 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 1 ods. 2 písm. e/ zákona číslo 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase vzniku právneho vzťahu, § 40 ods. 1, § 37 ods. 1, § 39, § 517 ods. 2, § 544 ods. 1, 2, § 52 ods. 1, 2, 3, § 53 ods. 1, 3, § 53 ods. 4, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a vzhľadom na skutočnosť, že si náhradu trov konania žalovaný neuplatnil, náhradu trov konania mu nepriznal. Vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného priznal právo na náhradu trov konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 496,56 Eur podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z. za úkony právnej služby.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

V odvolaní ďalej uviedol, že podľa jeho názoru prvostupňový súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako aj vec nesprávne právne posúdil. Podľa jeho názoru dlh žalovaného voči žalobcovi ku dňu podania žaloby bol v celkovej výške 1.012,30 Eur, ktorý pozostával z dlžných mesačných splátok úveru, zo zvyšku dlžnej úverovej istiny nezahrnutej do dlžných mesačných splátkach, z dlžných zmluvných pokút a poplatkov. Nesúhlasí so záverom prvostupňového súdu, že žalobca a žalovaný uzavreli jedinú individuálne špecifikovanú zmluvu o úvere určenú na nákup spotrebného tovaru - nábytku a že v rámci tohto záväzku bol nútený žalovanému aj iný úkon než iba ten, ktorý mal v danom okamihu vo sfére záujmu a že nebola uzavretá písomná zmluva o revolvingovom úvere. Poukázal na to, že došlo pri uzatváraní úverovej zmluvy k súhlasu žalovaného

bez výhrad so všeobecnými úverovými podmienkami pre poskytnutie spotrebiteľského úveru. Podľa článku IV.-1-1 prijatím žiadosti o poskytnutie úverového rámca, a teda okamihom vzniku zmluvy o úvere je v súlade s ustanovením § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka odoslanie oznámenia o prijatí žiadosti o poskytnutí úverového rámca adresovaného klientovi. Poukázal na to, že podpísaním žiadosti o poskytnutie úverového rámca nevznikli automaticky povinnosti, teda peňažné záväzky z revolvingového úveru a povinnosť splácať úver, ale až okamihom aspoň čiastočného čerpania peňažných prostriedkov z poskytnutého úverového rámca.

V odvolaní tiež uviedol, že nesúhlasí so záverom súdu, že úverové podmienky sú napísané drobným písmom. Žalobca je toho názoru, že úverová zmluva, ako aj všeobecné úverové podmienky sú dostatočné jasne a zrozumiteľné a veľkosť písma je dostatočne čitateľná a rozsah úverovej zmluvy, ako aj všeobecných úverových podmienok je primeraná zložitosti uzatváraného právneho vzťahu.

V odvolaní ďalej uviedol, že pri odstúpení od úverovej zmluvy je potrebné vychádzať z právnej úpravy odstúpenia podľa ustanovenia § 344 Obchodného zákonníka, § 506 Obchodného zákonníka, ako aj z dohody zmluvných strán podľa bodu IV. 4.2., teda žalobca je toho názoru, že v danom prípade neobstojí úvaha o aplikácii Občianskeho zákonníka a pre režim odstúpenia od zmluvy. Mal za to, že úverová zmluva sa na základe odstúpenia nezrušila od počiatku, a preto nie je správny záver prvostupňového súdu o premlčaní uplatneného nároku.

V odvolaní poukázal tiež na to, že trovy právneho zastúpenia považuje za neúčelné, pokiaľ ich prvostupňový súd priznal vedľajšiemu účastníkovi. Vedľajší účastník vystupuje na ochranu spotrebiteľov a sám o sebe poskytovanie právnej ochrany spotrebiteľa. Pokiaľ ide o samotné vyčíslenie trov okrem sporného prevzatia prípadu od prvej porady, nespĺňajú kritéria úkonov, ani vyjadrenia vedľajšieho účastníka zo dňa 12. 12. 2011 a 23. 04. 2012, najmä z dôvodu rozsahu, všeobecnosti.

Žalovaný a vedľajší účastník sa nevyjadrili k podanému odvolaniu žalobcu.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred rozsudok verejne vyhlásil a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že prvostupňový súd správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil.

Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a v súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu dopĺňa.

Žalobca obhajuje aplikáciu ust. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka vo vzťahu k odstúpeniu od zmluvy s poukazom, že nedošlo k zrušeniu úverovej zmluvy od počiatku, ani k zániku všetkých práv a povinností z tejto úverovej zmluvy.

Podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc, § 48 ods. 2 OZ) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bez dôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 OZ).

Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zachovávajú právo na zaplatenie iného plnenia, ako toho, ktoré sa podľa zmluvy poskytlo aj napriek zrušeniu zmluvy s účinkami od vzniku zmluvy zhoršujú

postavenie spotrebiteľa, pretože spotrebiteľa zaväzujú nad rámec povinnosti vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Inými slovami povedané dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmlúv dohodnutých medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku.

Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka (princíp právnej istoty, dôvery v objektívne právo). Ide o akúsi jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany pri štandardných typových zmluvách (porov. Kristián Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľstvá Aleš Čeněk).

Nemožno tiež prehliadnuť, že je to dodávateľ, ktorý naformuloval zmluvu (štandardná typová zmluva) a dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenie zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia (napr. výpoveď alebo strata výhody splátok).

Pokiaľ odvolateľ poukazuje na to, že v danom prípade sa zmluvné strany (žalobca a žalovaná) dohodli na odchylnom režime pri odstúpení od zmluvy, k uvedenému sa žiada uviesť, že všeobecné obchodné podmienky, ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiť prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. Netransparentnú inkorporačnú doložku zároveň súd judikoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co 135/2012 zo dňa 13.6.2013. „O netransparentnú inkorporačnú doložku ide aj vtedy, ak ju súd uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy“.

V predmetnej veci je úverová karta na lícnej strane zmluvy v osobitnom rámečku a podpis v inom rámečku. Vyhlásenie k inkorporačnej doložke tiež v osobitnom rámečku bez uvedenia podpisu. Tak existuje (objektívne) nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ bude považovať takýto oddelený text rámečkom za osobitnú časť, ktorá ak nie je podpísaná, neplatí. Oddelenie rámečkom sa môže vykladať v listinách ako nezávislá osobitná časť tzv. „o inom obsahu“. Podľa § 40 ods. 3 OZ zákon vyžaduje podpis, ak je pre platnosť právneho úkonu predpokladaná písomná forma (porov. uznesenie NS SR 2Cdo 245/2010).

Práve inkorporačná doložka môže privodiť závažné následky pre spotrebiteľa a predmetná vec je toho príkladom. V predmetnej zmluve sa spotrebiteľovi predložili zmluvné podmienky nevhodne a žalobca ich nedal do súladu s ustanoveniami určenými na ochranu spotrebiteľa (§ 879f ods. 3 OZ).

Neprijateľné podmienky nie sú taxatívne vypočítané a súdna prax ich môže judikovať so zreteľom na skutkové a právne okolnosti prípadu. Súdny členský štát môžu judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C 237/02, Freiburger Kommunalbauten cit. „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú.“

Neprijateľná inkorporačná doložka nemohla privodiť viazanosť všeobecných obchodných podmienok, a teda ani ustanovení o odlišnom režime odstúpení od zmluvy. Odstúpením od zmluvy žalobca zmluvu zrušil a niet platného iného dojednania účinkov o odstúpení od zmluvy (§ 48 OZ).

K argumentácii o úvere ako absolútnom obchode odvolací súd poznamenáva, že v predmetnej veci ide o posudzovanie zmluvy uzavretej medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorá má typovú povahu a podľa cit. ust. § 23a prvého zákona o ochrane spotrebiteľa sa za typovú zmluvu považujú všetky zmluvy bez ohľadu na právnu úpravu, v ktorej je typ zmluvy regulovaný. Odvolací súd nemá pochybnosti o ochrane spotrebiteľa napriek zmluve pred vstupom Slovenska do Európskej únie (porov. nález I. ÚS 342/09 ČR). Právna úprava, ktorá zaviedla ust. § 54 ods. 1 OZ v intemporálnom ustanovení s následkom straty

platnosti zmluvnej klauzuly stanovila trojmesačnú lehotu na zosúladienie starých zmlúv s novou právnou úpravou (novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 150/2004 Z.z.). V predmetnej veci odvolací súd nezaznamenal postup sledujúci takéto zosúladienie za účelom odstránenia akýchkoľvek pochybností nad inštitútom odstúpenia od zmluvy, ktoré v predmetnej veci napriek zrušeniu zmluvy jednostranne ponecháva všetky výhody len pre dodávateľa. Takáto formulácia zjavne jednostranne zvyhodňuje len dodávateľa na úkor spotrebiteľa, ktorý je tak čo do vyjednávacej pozície, ako aj čo do informovanosti slabšou zmluvnou stranou (porov. rozsudok C-618/10 Banco Espanol).

Nedôvodná je i odvolacia námietka o nemožnosti vznesenia námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka. Odvolací súd v súlade s ust. § 93 ods.4 O.s.p. má za to, že vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Je preto oprávnený uplatniť námietku premlčania tak, ako by ju bol oprávnený uplatniť účastník konania na podporu ktorého v konaní vystupuje. účelom inštitútu premlčania je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch, teda premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Základným účelom je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranú dobu nútené splniť si svoje povinnosti.

Námietka premlčania je právnou námietkou vyplývajúcou z hmotnoprávných predpisov. V prejednávanej veci však bez vznesenia námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka by súd nemohol prihliadnuť na premlčanie a teda je pravdepodobné, že hlavný účastník - žalovaný ako spotrebiteľ by bol vo veci neúspešný. Obdobne ako boli neúspešní možno ďalší spotrebiteľia, od ktorých žalobca vymáhal premlčané nároky a ktoré vyplývajú v prevažnej väčšine zo spotrebiteľských zmlúv. Je teda nepochybné, že dôvodom zamietnutia návrhu na začatie konania bolo uplatnenie námietky premlčania vedľajším účastníkom.

Vychádzajúc z inštitútu vedľajšieho účastníka v súlade s O.s.p. možno uzavrieť, že vedľajší účastník nie je legitimovaný na dispozičné úkony spojené s konaním alebo dispozície spojené s predmetom konania (späťvzatie návrhu, uzavretie súdneho zmiernu, či zmena návrhu). Vznesenie námietky premlčania však medzi takéto dispozičné úkony nepatrí a akýkoľvek úkon, ktorý vedľajší účastník vykoná nesmie byť v rozpore so záujmami hlavného účastníka, na ktorého procesnej strane vystupuje. Vznesenie námietky premlčania je svojou podstatou úkon s hmotnoprávnou relevanciou, no nemožno ho považovať za klasický dispozičný úkon, na ktorý vedľajší účastník nie je oprávnený. Uplatnenie obrany proti žalobe je procesným právom účastníka konania (žalovaného) a rovnaké právo má i vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje na jeho strane; na tom, že ide o procesné právo, nič nemení skutočnosť, že pomocou obrany proti žalobe sa uplatňujú tiež námietky vychádzajúce z hmotnoprávnej úpravy, pretože procesné právo tieto námietky uplatniť v konaní nemožno zamieňať s tým, či majú pôvod v hmotnom alebo v procesnom práve.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na záver vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 7.7.2005 sp.zn. 21CDo/2313/2004. „Podľa ustanovenia § 93 ods.3 O.s.p. vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností. Obdobný záver bol prijatý aj v rozsudku NS ČR sp.zn. 25Cdo/539/2008 zo dňa 19.02.2009, z ktorého vyplýva, že „vedľajší účastník je v občianskom súdnom konaní oprávnený vzniesť účinne námietku premlčania v prospech hlavného účastníka, na ktorého strane sa zúčastňuje konania. Uplatnenie obrany proti žalobe je procesným právom účastníka konania, teda odporcu a rovnaké právo má podľa § 93 odst.4 aj vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje na jeho strane. Na tom, že ide o procesné právo nič nemení na skutočnosť, že pomocou obrany proti žalobe sa uplatňujú tiež námietky vychádzajúce z hmotnoprávnej úpravy, ako je práve námietka premlčania, lebo procesné právo tieto námietky uplatniť počas konania nemožno zamieňať“.

Rovnakými právami a povinnosťami v konaní v zmysle ustanovenia § 93 odst.3 vety prvej O.s.p. sa podľa ustálenej judikatúry súdov (por. rozsudok Nejvyššího soudu ČR z 19.4.2000 sp. zn. 26 Cdo 1986/99, ktorý bol uverejnený pod č. 8 v časopise Soudní judikatura, roč. 2001) sú výlučne práva a povinnosti procesnej povahy.

Bez pochyb tak možno uzavrieť, že konanie vedľajšieho účastníka je na prospech účastníka, ktorého zastupuje v spore, a preto môže využiť všetky zákonom dovolené možnosti medzi inými aj obranu vo forme vznesenia námietky premlčania.

Žalobca v odvolaní ďalej namietal nárok vedľajšieho účastníka na náhradu trov konania. Jeho argumentácia je však zjavne nepresvedčivá a naráža aj na základné princípy občianskeho súdneho konania. Predovšetkým žalobca neuviedol jediný rozumný dôvod, prečo práve tento typ právnickej osoby má byť vylúčený z práva na právne zastúpenie advokátom a niet na to opory v žiadnom ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu. Túto argumentáciu nepodporuje ani judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, ktorá naopak nevidí žiadny dôvod na poskytnutie právnej ochrany aj právnickej osobe „Zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby, a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom“ (porov. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-279/09).

Každý účastník musí počítať s tým, že v súdnom konaní môže neuspieť a najtypickejším negatívnym následkom v takomto prípade je aj náhrada trov konania protistrane, ale aj na jej podporu vedľajšiemu účastníkovi.

Ochrana spotrebiteľa súvisí s kvalitou života a jej podoby môžu byť rozmanité. Nemusí ísť výlučne o agendu neprijateľných podmienok (smernica Rady 93/13 EHS), či nekalých obchodných praktík (smernica EP 2005/29), ale o celú škálu rozmanitých vzťahov dopadajúcich na bežných ľudí. To platí aj pre zbytočné odkladanie uplatňovania práva s výrazným časovým odstupom, ktoré je spájané aj s rizikom jeho premlčania. Nie je nič výnimočné, že s odstupom času má spotrebiteľ zhoršené podmienky obrany, sťažuje sa dôkazná situácia, a preto aj obrana námietkou premlčania je dôležitá a má svoj význam.

Zákonodarca v § 137 O.s.p. explicitne u právnických osôb zaoberajúcich sa kolektívnou ochranou práv zvýraznil v rámci indikatívneho výpočtu trov konania aj výdavky takejto osoby. Z dôvodovej správy „Navrhovaná právna úprava bude dopadať aj na ďalšie právnické osoby, ktoré sú v súlade s právnymi aktmi Európskej únie aktívne legitimované na kolektívnu ochranu zákonom chránených záujmov, napr. vo sfére ochrany pred diskrimináciou, alebo vo sfére kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa. V týchto prípadoch budú osobitnými predpismi, napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Navrhovaná právna úprava bude predstavovať aj výrazný príspevok ku kolektívnej ochrane práv osôb“. Niet dôvodu na výnimku ani v prípade vedľajšieho účastníka.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý uplatňovať svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. U právnických osôb zameraných na kolektívnu ochranu práv môže ísť o rôzne záujmové zameranie a dokonca špecializáciu (napr. bytové spotrebiteľské veci, finančný trh a iné). Služba advokáta je pochopiteľná a logická, pretože úspech v súdnom konaní je determinovaný nielen tým, kto a aké právo má (hmotnoprávny aspekt), ale aj schopnosťou toto právo uplatniť (procesnoprávny aspekt). Náklady s tým spojené sú v zásade účelné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Odvolacie námietky žalobcu sú neopodstatnené.

So zreteľom na uvedené, keďže namietané nesprávne posúdenie veci dôvodné nebolo, odvolací súd ako správny potvrdil napadnutý rozsudok vrátane výrokov o trovách konania (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní bol žalobca neúspešný a žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli. Na základe uvedeného bolo rozhodnuté tak, že náhrada trov odvolacieho konania účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi sa nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.